

**TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ
ATASKAITŲ UŽ 2016 METUS AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

I. BENDROJI DALIS

Telšių rajono savivaldybė (toliau-savivaldybė) yra juridinio asmens statusą turinčio valstybės administracinio vieneto, jo teritorijos, šioje teritorijoje nuolat gyvenančių žmonių organizuotos bendruomenės, kuriai įstatymu suteikta vietos savivaldos teisė, šios bendruomenės išrinktų politinių partijų ir organizacijų kandidatais pasiūlytų atstovų ir jų suformuotų bei kontroliuojamų viešojo administravimo institucijų visuma.

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rengėjas: Telšių rajono savivaldybė.

Adresas: Žemaitės g.14, LT-87133 Telšiai.

Savivaldybė atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas funkcijas (savarankiškosios, priskirtosios, valstybinės, sutartinės funkcijos) ir įgyvendina šioje srityje valstybės politiką. Sudaro ir teikia atskirą aukštesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinį.

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys (toliau – ataskaitų rinkinys) parengtas už 2016 metus. Savivaldybės konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose teikiama informacija apie savivaldybės 2016 metų finansinių metų paskutinės dienos finansinę būklę, savivaldybės subjektų turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus, 2016 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir informaciją apie pinigų srautus.

Rengiant konsoliduotąsias finansines ataskaitas viešojo sektoriaus subjektų grupė yra laikoma ekonominiu vienetu, todėl viešojo sektoriaus subjektų grupės tarpusavio ūkinės operacijos ir jų rezultatai yra eliminuojami. Konsoliduotose finansinėse ataskaitose rodomi tik ūkinių operacijų su prie viešojo sektoriaus subjektų grupės nepriklausančiais viešojo sektoriaus subjektais rezultatai (perviršis arba deficitas).

Į šį ataskaitų rinkinį yra įtrauktos savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos už 2016 metus:

53 biudžetinių įstaigų;

5 viešųjų įstaigų, pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskirtų prie viešojo sektoriaus subjektų (sveikatos priežiūros viešųjų įstaigų, švietimo įstaigų);

Telšių rajono savivaldybės išdo;

Telšių rajono savivaldybės privatizavimo fondo.

Taip pat šiame ataskaitų rinkinyje yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro savivaldybei priklausantis šių bendrovių ir įstaigų nuosavas kapitalas:

4 kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės (UAB „Telšių autobusų parkas“, UAB „Telšių šilumos tinklai“, UAB „Telšių vandenys“, UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“);

6 savivaldybės kontroliuojamos viešosios įstaigos, nepriskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų (Viešoji įstaiga poilsio namai „Germanto vila“, Viešoji įstaiga „Telšių jaunimo centras“, Viešoji įstaiga Telšių menų inkubatorius, Viešoji įstaiga „Soneima“, Viešoji įstaiga „Telšių futbolo ateitis“, VŠĮ Telšių apskrities verslo inkubatorius.

Savivaldybės įmonė Telšių butų ūkis;

1 asocijuotas subjektas (Viešoji įstaiga Telšių regiono profesinio mokymo centras.

2 kiti subjektai (UAB „Toksika“, Viešoji įstaiga „Telšių teniso kortai“.

Šis ataskaitų rinkinys parengtas konsolidavus savivaldybės kontroliuojamųjų viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas. Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų

sąrašas patvirtintas Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. A1- 1859 ir pateiktas finansų ministro 2017 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 1K-36 patvirtintoje 2016 m. konsolidavimo schemoje.

Telšių rajono savivaldybės administracija turi 11 struktūrinių teritorinių padalinių – seniūnijų:

Eil.Nr.	Pavadinimas	Buveinės adresas
1	Degaičių seniūnija	Degaičių k.
2	Gadūnavo seniūnija	Gadūnavo mstl.
3	Luokės seniūnija	Luokės mstl.
4	Nevarėnų seniūnija	Nevarėnų mstl.
5	Ryškėnų seniūnija	Ryškėnų k. Masčiog.5
6	Tryškių seniūnija	Tryškių mstl.
7	Upynos seniūnija	Upynos k. Kuršėnų g. 26
8	Varnių seniūnija	Varnių m. Vytauto g. 2
9	Viešvėnų seniūnija	Viešvėnų I k.
10	Žarėnų seniūnija	Žarėnų mstl. Varnių g. 1
11	Telšių miesto seniūnija	Telšių m. Turgaus a. 7

Visi viešojo sektoriaus subjektai pateikė 2016 m. finansinių ataskaitų rinkinių duomenis konsolidavimui.

2016 metais pagal 2016 m. sausio 28 d. Telšių rajono savivaldybės Tarybos sprendimą Nr. T1-22 Telšių rajono privatizavimo fondas likviduojamas. Telšių rajono Ryškėnų pradinė mokykla Telšių rajono savivaldybės Tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T1-281 prijungiama prie Telšių „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos

Telšių rajono privatizavimo fondas 2016 metais veiklos nevykdė, Telšių rajono Ryškėnų pradinės mokyklos 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys į Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (VSAKIS) pateikti naudojant tarpinio laikotarpio požymį.

Telšių „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos Telšių rajono savivaldybės Tarybos 2016 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T1-134 keičiamas pavadinimas į Telšių „Atžalyno“ progimnaziją, Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos Telšių rajono savivaldybės Tarybos 2016 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T1-135 keičiamas pavadinimas į Telšių „Ateities“ progimnaziją, Telšių „Germanto“ pagrindinės mokyklos Telšių rajono savivaldybės Tarybos 2016 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T1-136 keičiamas pavadinimas į Telšių „Germanto“ progimnaziją, Telšių r. Luokės gimnazijos Telšių rajono savivaldybės Tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T1-274 keičiamas pavadinimas į Telšių r. Luokės Vytauto Kleivos gimnaziją.

2016 metais savivaldybės kontroliuojamuose viešojo sektoriaus subjektuose vidutiniškai buvo 2989 darbuotojai.

II. APSKAITOS POLITIKA

Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys už 2016 metus parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintais Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS), viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo tvarkos aprašu bei viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika. Šis ataskaitų rinkinys parengtas naudojantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (toliau – VSAKIS).

Savivaldybės išdas taiko apskaitos politiką, kuri patvirtinta Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. A1-2176, Centralizuotos buhalterijos aptarnaujamų įstaigų apskaitos politika patvirtinta įstaigų vadovų įsakymais, Telšių rajono savivaldybės administracijos apskaitos politika patvirtinta Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. A1-2238.

Savivaldybė taiko tokią apskaitos politiką, kuri užtikrina, kad apskaitos duomenys atitiktų kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, Savivaldybė vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais.

Savivaldybės apskaitos politika- tai apskaitos principai, metodai ir taisyklės, skirtos apskaitai tvarkyti bei finansinėms ataskaitoms sudaryti ir pateikti.

Savivaldybės apskaitos politika gali būti keičiama dėl įstatymų ar kitų teisės aktų pasikeitimo dėl to, kad pakeitus apskaitos politiką bus tiksliau atskleidžiama Savivaldybės finansinė būklė ar veiklos rezultatai. Apskaitos politikos pakeitimai taikomi nuo patvirtinimo dienos.

Parengtos ataskaitos atitinka VSAFAS reikalavimus.

Savivaldybės finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Šis ataskaitų rinkinys parengtas ūkinių operacijų ir įvykių apskaitai, taikant kaupimo principą bei taikant vienodus apskaitos metodus panašioms sandoriams ir kitiems įvykiams panašiomis aplinkybėmis.

Telšių rajono savivaldybės 2016 m. gruodžio 31 d. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui reikšmingumo kriterijus „Dėl konsoliduotųjų finansinių nustatytas 2017 m. gegužės 31 d. Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A1-891 ataskaitų rinkinio reikšmingumo kriterijaus nustatymo“. Įsakymu nustatytas 0,1 procento Telšių rajono viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotojo turto reikšmingumo kriterijus.

Pagal 2016 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės konsoliduotos finansinės būklės ataskaitos duomenis Telšių rajono viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotasis turtas sudarė 125275075,78 eurų. Reikšmingumo kriterijus nuo šios sumos sudaro 125275,08 eurų. (125,28 tūkst. Eur.).

Finansinių ataskaitų konsolidavimo principai

Rengiant šį ataskaitų rinkinį konsoliduotos savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos. Konsolidavimas vykdomas sudedant finansinių ataskaitų atitinkamus straipsnius ir eliminuojant konsoliduojamų subjektų tarpusavio ūkines operacijas ir jų rezultatus. Šis ataskaitų rinkinys parengtas naudojantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacine sistema VSAKIS.

Finansinių ataskaitų valiuta

Šiame ataskaitų rinkinyje pateikiami duomenys išreiškiami Lietuvos Respublikos piniginiu vienetu tūkst. Eurų.

Nematerialus turtas

Nematerialus turtas yra pripažįstamas, jei atitinka 13-ajame VSAFAS pateiktą sąvoką ir nematerialiajam turtui nustatytus kriterijus.

Nematerialus turtas vertinamas ir finansinės būklės ataskaitoje parodomas įsigijimo savikaina atėmus sukauptą amortizaciją ir nusidėvėjimą. Išankstiniai apmokėjimai už nematerialųjį turtą apskaitoje registruojami nematerialiojo turto sąskaitose. Nematerialiojo turto amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu metodu.

Nematerialiajam turtui taikomi nematerialiojo turto amortizacijos normatyvai, patvirtinti teisės aktų nustatyta tvarka:

1. programinė įranga, jos licencijos ir techninė dokumentacija: 1-3 metai;
2. patentai ir kitos licencijos: 2-10 metų;
3. kitas nematerialus turtas: 2-10 metų;
4. prestižas: 5-15 metų.

Neriboto naudingo tarnavimo laiko nematerialaus turto (pvz. plėtros darbų, literatūros, mokslo ir meno kūrinių) amortizacija neskaičiuojama. Toks nematerialus turtas po pirminio pripažinimo rodomas įsigijimo savikaina, atėmus turto nuvertėjimą.

Ilgalaikis materialus turtas

Ilgalaikis materialus turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto sąvoką VSAFAS nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus.

Ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį yra skirstomas į pagrindines grupes, nustatytas VSAFAS. Ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus žemę, kilnojamąsias, nekilnojamąsias kultūros vertybes ir kitas vertybes, finansinėse ataskaitose yra rodomos įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo ir nuvertėjimo sumą.

Žemė, kilnojamosios, nekilnojamosios kultūros vertybės ir kitos vertybės rodomos tikrąja verte. Tikrosios vertės pokytis per ataskaitinį laikotarpį parodomas tikrosios vertės rezerve.

Neriboto naudojimo laiko ilgalaikio materialiojo turto (žemė, kultūros vertybės, kitos vertybės) ir bibliotekų fondų nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą, gautas, bet dar nepradėtas naudoti, nebaigtas statyti ar komplektuoti turtas priskiriamas prie ilgalaikio materialaus turto.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą pagal konkrečius materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka:

1. pastatai: 4-140 metų;
2. infrastruktūros ir kiti statiniai: 5-100 metų;
3. mašinos ir įrenginiai: 3-40 metų;
4. transporto priemonės: 3-15 metų;
5. baldai ir biuro įranga: 3-12 metų;
6. kitas ilgalaikis materialus turtas: 1-50 metų.

Finansinis turtas

Finansinis turtas apskaitoje pripažįstamas tik tada, kai yra įvykdomos visos sąlygos, nustatytos 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“. Ūkinės operacijos, susiję su finansiniu turtu ir įsipareigojimais, apskaitoje registruojamos ir finansinio turto apskaita tvarkoma vadovaujantis 14-uoju VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“, 15-uoju VSAFAS „Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į konsoliduojamus subjektus“.

Savivaldybės investicijos į kontroliuojamus ir asocijuotus subjektus, vertinamos taikant nuosavybės metodiką, kai finansinio turto vertė prilyginama kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų ir asocijuotųjų subjektų nuosavo kapitalo vertei.

Suteiktos paskolos ir gautinos sumos pirminio pripažinimo metu įvertinamos įsigijimo savikaina. Vėliau ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose rodomos amortizuota savikaina, o trumpalaikės gautinos sumos - įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Pinigams priskiriami Lietuvos komercinių bankų sąskaitose laikomi pinigai litais ir užsienio valiuta. Finansinės būklės ataskaitoje pinigai ir jų ekvivalentai priskiriami prie trumpalaikio turto.

Biologinis turtas

Biologinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 16-ajame VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“.

Atsižvelgiant į paskirtį, biologinis turtas skirstomas į grupes: naudojamas žemės ūkio veikloje ir naudojamas ne žemės ūkio veikloje. Ne žemės ūkio veikloje naudojamam biologiniam turtui priskiriami gyvūnai ir augalai, kurie skirti socialiniams, kultūriniais, moksliniams, teisėsaugos, pažintiniams tikslams.

Biologinis turtas finansinės būklės ataskaitoje parodomas tikraja verte.

Ne žemės ūkio paskirties biologinio turto grupės gyvūnai, gyvenantys labai trumpai (iki vieno metų), ir vienmečiai augalai gali būti pripažįstami ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis jų įsigijimo momentu. Želdinių, skirtų puošybai, įsigijimo išlaidos iš karto pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio pagrindinės veiklos sąnaudomis, jeigu jų įsigijimo išlaidos nėra reikšmingos.

Atsargos

Atsargų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“.

Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

Atsargomis laikomas trumpalaikis turtas, kurį per vienerius metus sunaudoja pajamoms uždirbti ar viešosioms paslaugoms teikti.

Atsargomis taip pat laikomas ūkinis inventorių – materialus turtas, kuris yra naudojamas daugiau nei vieną kartą ir kurio įsigijimo ar pasigaminimo savikaina mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę.

Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė (ir vertinė) apskaita tvarkoma nebalansinėse sąskaitose.

Išankstiniai apmokėjimai

Informacija apie išankstinius apmokėjimus pateikiama 6 VSAFAS 6 priede.

Konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos straipsnyje „Išankstiniai apmokėjimai“ rodomos:

Iš anksto išmokėtinos sumos už atsargas, kurios bus suteiktos per 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos, ir kitą trumpalaikį turtą

Ateinančių laikotarpių sąnaudos (pvz. prenumeratos, nuomos) – sumos, sumokėtos einamuoju ir ankstesniais laikotarpiais, kurios bus pripažintos sąnaudomis ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais.

Per vienerius metus gautinos sumos

Gautinos sumos registruojamos tada, kai subjektas įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą pagal 17 –ąjį VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

Vėliau ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose parodomas amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius, o trumpalaikės gautinos sumos ataskaitose parodomas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai – pinigai, esantys kasoje, bankų sąskaitose ir pervesti, bet dar negauti pinigai.

Pinigų ekvivalentai - trumpalaikės (iki trijų mėnesių) likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai iškeičiamos į tam tikras pinigų sumas ir kurių vertės pokyčio rizika yra nereikšminga. Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius nepriskiriamos prie pinigų ekvivalentų.

Pinigams priskiriami Lietuvos komercinių bankų sąskaitose laikomi pinigai eurais. Finansinės būklės ataskaitoje pinigai ir jų ekvivalentai priskiriami prie trumpalaikio turto.

Turto perdavimo sutartys

Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) apskaitomi vadovaujantis 19-o VSAFAS nuostatomis ir bendraisiais apskaitos principais.

Ar veikla priskirtina veiklos nuomai, ar finansinei nuomai nustatoma nuomos laikotarpio pradžioje pagal sutarties turinį (neatsižvelgiant į sutarties teisinę formą). Jeigu nuomininkas ir nuomotojas susitaria pakeisti nuomos sutarties sąlygas (išskyrus jos pratęsimą) ir dėl to pasikeičia nuomos rūšis, toks susitarimas laikomas nauja sutartimi.

Pagal finansinės nuomos sutartį įsigyto turto nusidėvėjimui skaičiuoti taikomi tie patys principai, kaip ir kito tos pačios grupės panašaus nuosavo ar patikėjimo teise valdomo turto nusidėvėjimui skaičiuoti. Jei finansinės nuomos sutartyje nenumatyta, kad nuosavybės teisė į turtą finansinės nuomos laikotarpio pabaigoje pereina finansinės nuomos paslaugos gavėjui arba jei finansinės nuomos paslaugos gavėjas neketina jo įsigyti pasibaigus šiam laikotarpiui, turtas nudėvimas per trumpesnę iš šių laikotarpių: sutartyje nustatytą finansinės nuomos laikotarpį arba turto naudingo tarnavimo laiką.

Nutraukus sutartį, finansinės nuomos paslaugos gavėjo nuostoliai, susidarę dėl prievolės kompensuoti finansinės nuomos sutarties nutraukimo išlaidas, registruojami kaip ataskaitinio laikotarpio kitos pagrindinės veiklos sąnaudos.

Veiklos nuomos mokesčiai nuomininko pripažįstami sąnaudomis tolygiai per nuomos laikotarpį, jeigu jie nepriskiriami gaminamos produkcijos ar ilgalaikio turto savikainai. Veiklos nuomos sąnaudos paskirstomos tolygiai per nuomos laikotarpį ir tuo atveju, kai nuomos mokestis nustatomas nelygiomis sumomis.

Išnuomotojo turto paprastojo remonto ir eksploatavimo išlaidos pripažįstamos sąnaudomis. Išnuomoto turto esminio pagerinimo išlaidos registruojamos kaip atskiras turto vienetas ir pripažįstamos sąnaudomis per likusį nuomos laikotarpį, jeigu tų išlaidų nuomotojas nekompensuoja.

Panauda

Turtas, gautas pagal panaudos sutartis, registruojamas nebalansinėse sąskaitose turto kontrolei užtikrinti. Pagal panaudos sutartį gauto turto paprastojo remonto ir eksploatavimo išlaidos pripažįstamos sąnaudomis; esminio pagerinimo išlaidos registruojamos kaip atskiras turto vienetas ir pripažįstamos sąnaudomis per likusį panaudos laikotarpį, jeigu tų išlaidų panaudos davėjas nekompensuoja. Pagal panaudos sutartį perduoto turto ir jo nusidėvėjimo bei sąnaudų apskaitą tvarko ir finansinėse ataskaitose rodo panaudos davėjas.

Patikėjimo teisė

Turtas, valdomas patikėjimo teise arba gautas kaip trumpalaikis įnašas, registruojamas apskaitoje ir rodomas Savivaldybės konsoliduotose finansinėse ataskaitose remiantis tais pačiais principais, kaip ir nuosavybes teise valdomas turtas.

Finansavimo sumos

Finansavimo sumos pripažįstamos, kai atitinka 20-ojo VSAFAS nustatytus kriterijus.

Savivaldybės konsoliduotose finansinėse ataskaitose finansavimo sumų straipsnyje parodomas savivaldybės gautas finansavimas iš valstybės biudžeto, iš europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų ir iš kitų šaltinių.

Gautos ir gautinos finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos. Asignavimų valdytojams perduotos finansavimo sumos, kurios buvo gautos iš Valstybės biudžeto, užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos, kitų išteklių fondų, išdo sąnaudomis nepripažįstamos, bet registruojamos perduotos finansavimo sumos.

Visos gautinos, gautos ir perduotos finansavimo sumos apskaitoje yra grupuojamos pagal finansavimo sumų paskirtį. Gautos (gautinos) finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į:

1. finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;
2. finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

Gautos ir gautinos finansavimo sumos, kurių paskirtis registravimo apskaitoje metu nėra aiški (nepiniginiam turtui ar kitoms išlaidoms), priskiriamos finansavimo sumoms kitoms išlaidoms ir yra pergrupuojamos, kai paaiškėja tikroji jų paskirtis.

Kai savivaldybės kontroliuojami subjektai patiria sąnaudas, kurios finansuojamos iš gaunamų finansavimo sumų, jų sumai pripažįstamos finansavimo pajamos. Jei finansavimo sumos jau gautos, kartu registruojamos finansavimo sumų panaudojimas, jei bus gautos - kartu registruojamos sukauptos finansavimo pajamos.

Finansavimo sąnaudos registruojamos jei savivaldybė uždirbo pajamų, kurias skyrė viešojo sektoriaus ir ne viešojo sektoriaus subjektams finansuoti arba savivaldybė perdavė gautas finansavimo sumas ne viešojo sektoriaus subjektams.

Jei pagal sutartį, išskyrus finansavimo ar paramos sutartį, padarytos išlaidos yra kompensuojamos, tokia kompensacija nelaikoma finansavimo suma ir registruojama kaip sąnaudų sumažinimas arba suteiktų paslaugų pajamos, atsižvelgiant į sutarties sąlygas.

Atidėjiniai

Atidėjiniu laikomas įsipareigojimas, kurio galutinės įvykdymo sumos arba įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti, tačiau galima patikimai įvertinti. Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tik tada, kai dėl įvykio praeityje Savivaldybė turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ištekliai, o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai yra peržiūrimi paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną ir koreguojami, atsižvelgiant į naujus įvykius ar aplinkybes, turinčias įtakos dabartiniam įvertinimui.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansiniai įsipareigojimai skirstomi pagal trukmę:

ilgalaikius- įsipareigojimai, kuriuos reikia įvykdyti po 12 mėn. nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos;

trumpalaikius:

ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalį – įsipareigojimų, kuriuos reikia įvykdyti po 12 mėn. nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos, dalis, kurią reikia įvykdyti per 12 mėn. nuo einamojo ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos;

trumpalaikius- įsipareigojimai, kuriuos reikia įvykdyti per 12 mėn. nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos.

Gautos paskolos pirminio pripažinimo momentu įvertinamos įsigijimo savikaina. Gautų paskolų amortizuota savikaina yra apskaičiuojama pritaikius rinkos palūkanų normą, buvusią įsipareigojimo pirminio pripažinimo momentu, kuri vėlesniais laikotarpiais laikoma apskaičiuota palūkanų norma.

Mokesčių ir kitos pajamos

Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 9-ajame VSAFAS „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“, 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Pajamos pripažįstamos, registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Mokesčių pajamos pripažįstamos pagal gautą informaciją iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Palūkanos pajamomis pripažįstamos pajamos, gaunamos už savivaldybės suteiktas paskolas ir už bankuose laikomus indėlius, lėšų teigiamą likutį bankų sąskaitose.

Visos pajamos veiklos ataskaitai sudaryti skirstomos į:

pagrindinės veiklos;

kitos veiklos;

finansinės investicinės veiklos.

Pagrindinės veiklos pajamomis laikomos pajamos, gautos vykdant įstaigos nuostatuose nustatytą veiklą. Pajamos, gautos iš veiklos, kuri pagal nuostatus nepriskirtina pagrindinei veiklai, priskiriamos kitos veiklos pajamoms.

Gaunamos įplaukos iš biudžetinių įstaigų už suteiktas paslaugas, kurios turės būti gražintos toms pačioms biudžetinėms įstaigoms, pajamomis nepripažįstamos.

Sąnaudos

Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“ nurodytais principais, metodais ir taisyklėmis.

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su tam tikrų pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų arba jų ekvivalentų suma.

Veiklos rezultatų ataskaitoje sąnaudos grupuojamos pagal tai, kokią veiklą vykdant jos buvo padarytos. Sąnaudų grupės pagal veiklos rūšis: pagrindinės veiklos sąnaudos, kitos veiklos sąnaudos ir finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos.

Prie pagrindinės veiklos sąnaudų priskiriama: darbo užmokesčio, socialinio draudimo, ilgalaikio turto nusidėvėjimo, komunalinių paslaugų, ryšių, komandiruočių, transporto, remonto sąnaudos, sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina, nuomos sąnaudos, pagrindinės veiklos kitos sąnaudos.

Prie kitos veiklos sąnaudų priskiriamos sąnaudos, susijusios su pajamų, rodomų kitos veiklos pajamų straipsnyje, uždirbimu.

Finansavimo sąnaudos patiriamos, kai iš savo uždirbtų pajamų (iš suteiktų paslaugų, turto nuomos, turto pardavimo pajamų) finansuojamos kito subjekto išlaidas arba finansavimo sumas perduoda kitiems (ne viešojo sektoriaus) subjektams programoms vykdyti.

Segmentai

Apskaita grupuojama pagal segmentus, kaip nustato 25-asis VSAFAS „Segmentai“.

Veiklos segmentas pagal valstybės funkciją- veiklos dalis, apimanti vienos valstybės funkcijos atlikimą. Sąnaudos ir pinigų srautai prie veiklos segmentų priskiriami pagal tai, kokioms valstybės funkcijoms vykdyti skiriami ir naudojami išteklių.

Segmentai išskiriami pagal atliekamas valstybės valdymo funkcijas:

- bendros valstybės paslaugos;
- gynyba;
- viešoji tvarka ir visuomenės apsauga;
- ekonomika;
- aplinkos apsauga;
- būstas ir komunalinis ūkis;
- sveikatos apsauga;
- poilsis, kultūra ir religija;
- švietimas;
- socialinė apsauga.

Prie tam tikro segmento priskirtas sąnaudas sudaro sumos, kurios tiesiogiai priskiriamos prie segmento. Jei sąnaudų priskyrimo prie konkretaus segmento pagrindas yra neaiškus, šios sumos priskiriamos prie didžiausią savivaldybės veiklos dalį apimančio segmento. Šiame ataskaitų rinkinyje informacija pagal segmentus teikiama tik apie pagrindinės veiklos sąnaudas.

Informacija pagal segmentus padeda nustatyti veiklos kryptis ir apimtį. Turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai prie pirminių veiklos segmentų priskiriami pagal tai, kokioms valstybės funkcijoms vykdyti skiriami ir naudojami išteklių.

Prie segmentų nepriskiriama: finansinės ir investicinės veiklos pajamos ir sąnaudos, kitos veiklos pajamos ir sąnaudos, gautinos ir gautos finansavimo sumos, skirtos kitai finansinei ir investicinei veikloms finansuoti, investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautai, taip pat prie segmentų nepriskiriami iš subjekto kitos veiklos kylantys įsipareigojimai.

Operacijos užsienio valiuta

Sandoriai užsienio valiuta registruojami apskaitoje ir pateikiami finansinėse ataskaitose pagal 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“ nustatytus reikalavimus.

Sandoriai užsienio valiuta registruojami apskaitoje ir pateikiami finansinėse ataskaitose pagal 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“ nustatytus reikalavimus.

Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojantį Lietuvos banko skelbiamą užsienio valiutos kursą. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei valiutiniuose straipsniuose užregistruotų sumų perkainojimo ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose. Valiutinių straipsnių likučiai perkainuojami pagal ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos Lietuvos banko skelbiamą Lietuvos Respublikos piniginio vieneto ir užsienio valiutos santykį.

Turto nuvertėjimas

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį nustatoma, ar yra turto nuvertėjimo požymių. Jeigu yra vidinių ir išorinių nuvertėjimo požymių nustatoma turto atsiperkamoji vertė, kuri palyginama su turto balansine vertė.

Pripažinus ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto nuvertėjimo nuostolį perskaičiuojamos būsimiesiems ataskaitiniams laikotarpiams tenkančio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sumos, kad turto nusidėvimoji (amortizuojamoji) vertė po nuvertėjimo būtų tolygiai paskirstyta per visą likusį jo naudingo tarnavimo laiką, t.y. nuvertėjimo suma nudėvima per likusį naudingo tarnavimo laiką mažinant nusidėvėjimo sąnaudas.

Nuosavybės metodo įtaka

Nuosavybės metodas - apskaitos metodas, kai investicijos iš pradžių apskaitoje registruojamos įsigijimo savikaina, o vėliau jų vertė didinama ar mažinama atsižvelgiant į ūkio subjekto, į kurį investuota, investuotojui tenkančios grynojo turto dalies pokyčius po įsigijimo.

Savivaldybei tenkanti kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų nuosavo kapitalo dalis, atėmus investicijos į tą subjektą įsigijimo savikainą, rodo investicijos vertės pokytį ir yra rodoma finansinės būklės ataskaitos straipsnyje „Nuosavybės metodo įtaka“ neatsižvelgiant į investicijų finansavimo šaltinį. Nuosavybės metodo įtaka didina savivaldybės kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų uždirbtas pelnas ir mažina – tų subjektų patirti nuostoliai.

Mažumos dalis

Į Savivaldybės konsoliduotąsias finansines ataskaitas įtraukta jos kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų nuosavybės dalis, priklausanti dalininkams, kurie nėra savivaldybės kontroliuojami viešojo sektoriaus subjektai, išskiriama ir rodoma kaip mažumos dalis.

Neapibrėžtasis turtas ir neapibrėžtieji įsipareigojimai

Jei Savivaldybės kontroliuojamas viešojo sektoriaus subjektas sudaręs sutartį, pagal kurią jis su kitais subjektais yra solidariai atsakingas už įsipareigojimo vykdymą, tokio įsipareigojimo vykdymo išlaidų dalis, kurią prisiėmė kitos sutarties šalys, šio ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte rodoma kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose. Neapibrėžtieji įsipareigojimai nerodomi nei finansinės būklės ataskaitoje, nei veiklos rezultatų ataskaitoje, o informacija apie juos pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė, kad reikės naudoti turtą įsipareigojimui apmokėti yra labai maža, informacija apie įsipareigojimą aiškinamajame rašte nebūtina.

Apskaitos politikos keitimas

Pasirinktą apskaitos politiką taikoma nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti skirtingų laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti. Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo, apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

Apskaitos klaidų taisymas

Ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos apskaitos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vertine išraiška individualiai arba kartu su kitų to ataskaitinio laikotarpio klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,025 procento per praėjusius finansinius metus gautų finansavimo sumų vertės.

III.PASTABOS

1. Nematerialusis turtas (P03)

Nematerialiojo turto balansinės vertės pagal turto grupes pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį pateiktas šio aiškinamojo rašto 1 priede.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje savivaldybėje užregistruoto konsoliduoto ilgalaikio nematerialiojo turto likutinė vertė sudarė 367,82 tūkst.eurų. Didžiausią dalį savivaldybės konsoliduotojo nematerialiojo turto sudarė kitas nematerialus turtas – 170,09 tūkst. eurų, programinė įranga ir jos licencijos – 197,73 tūkst.eurų.

Nematerialiojo turto amortizacija laikotarpio pabaigoje sudarė 1803,08 tūkst. eurų. Per ataskaitinį laikotarpį apskaičiuota nematerialiojo turto amortizacija 205,51 tūkst. eurų, apskaičiuota nuvertėjimo 1,05 tūkst. eurų (literatūros, mokslo ir meno kūrinių).

Per 2016 metus nematerialiojo turto buvo įsigyta už 65,27 tūkst.eurų; iš jų pirktą turto už 48,1 tūkst. eurų, neatlygintinai gauta už 17,17 tūkst. eurų (Telšių rajono savivaldybės administracijos kontora neatlygintinai gavo iš Vidaus reikalų ministerijos DVS suderintuvą). Didžiausią dalį (82,42 proc.) įsigyto turto sudaro programinė įranga ir jos licencijos.

Nematerialiojo turto, kuris yra visiškai amortizuotas, tačiau vis dar naudojamas veikloje, įsigijimo ar pasigaminimo savikainą sudaro 1335,70 tūkst. eurų, pateiktas aiškinamojo rašto 2 priede. Nebenaudojamo veikloje nematerialiojo turto likutinė vertė lygi 0.

2. Ilgalaikis materialus turtas (P04)

Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pagal turto grupes pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį pateiktas šio aiškinamojo rašto 3 priede.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje savivaldybėje užregistruoto konsoliduoto ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sudarė 106061,30 tūkst.eurų. Didžiausią dalį savivaldybės konsoliduotojo ilgalaikio materialiojo turto sudarė pastatai 42306,56 tūkst.eurų, infrastruktūros ir kiti statiniai 38998,39 tūkst. eurų, nekilnojamosios kultūros vertybės 4228,04 tūkst. eurų, nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai 14597,41 tūkst. eurų. Materialiojo turto nusidėvėjimas laikotarpio pabaigoje sudarė 68072,78 tūkst. eurų. Per 2016 m. ilgalaikio materialiojo turto buvo įsigyta už 7624,81 tūkst. eurų. Pirkto turto įsigijimo savikaina 6321,12 tūkst. eurų, neatlygintinai gauta turto už 1303,69 tūkst. eurų..

Per 2016 metus parduoto, perduoto ir nurašyto turto suma sudarė 999,27 tūkst.eurų:

Telšių rajono savivaldybės administracijoje infrastruktūros ir kitų statinių grupėje nurašytos Ryškėnų seniūnijoje pagal 2016-10-06 teismo nutartį Stoties, Kuodžių, Lūšninės gatvės sumoje 561,3 tūkst. eurų;

Telšių rajono savivaldybės administracijoje transporto priemonių grupėje nurašyti 3 mokykliniai autobusai sumoje 42,9 tūkst. eurų, gaisrinės automobilis sumoje 4,0 tūkst. eurų, 2 lengvieji automobiliai sumoje 9,4 tūkst. eurų, priešgaisrinėje tarnyboje gaisrinės automobilis 7,6 tūkst. eurų;